

ŞEYTANIN PEŞİNDEN GİTMEYİN!*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!

Allah-uTeâlâ Hazretleri'nin selâmı,rahmeti, bereketi üzerinize olsun...

Daha önceki sohbetlerimde, Bakara Sûre-i Şerifesi'nin 168. âyetine kadar anlatmışım. Şimdi 168, 169, 170 ve 171. ayet-i kerimeler üzerinde konuşmamı yapmak istiyorum. Önce ayet-i kerimelerin mübarek metinlerini, kelimelerini okuyalım, feyizyâb olalım, sevap kazanalım!

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا

طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُواتِ الشَّيْطَانِ

إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

(البقرة: ١٦٨)

(*Yâ eyyühe'n-nâsü külû mimmâ fi'l-ardi halâlen tayyiben ve lâ tettebiù hutuvâtî's-şeytân, innehû leküm adüvvün mübîn.*)
(Bakara, 2/168)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا
عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

(البقرة: ١٦٩)

(*Innemâ ye'mürüküm bi's-sûi ve'l-fahşâi ve en tekülû ale'llâhi mâ lâ ta'lemûn.*) (Bakara, 2/169)

a. Helâl ve Temiz Şeylerden Yeyin!

Önce bunlar üzerinde konuşalım. Allah-u Teâlâ Hazretleri bütün insanlara hitab ediyor:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا

(البقرة: ١٦٨)

(*Yâ eyyühe'n-nâs*) “Ey insanlar, ey Hazret-i Adem’in evlâtları!” Bütün dünyanın memleketlerindeki, bütün yeryüzündeki insanların hepsine hitab ediyor ve buyuruyor ki: “Ey insanlar! (*Külû*) Yeyin!”

Külû, *kef* ile yazılınca, mânâsı “Yeyin!” demek; emir. *Kaf* ile yazılırsa, (*Külû*) “Söyleyin!” demek. Demek ki *kaf* ile *kef* arasında, Türkçe’de bir ayırıcı işaret yok! Bu *k* harfi *kaf* mıdır, *kef* midir belli değil. Ama İngiliz alfabesinde *kef* için *k* harfi var. *Kaf* için *q* harfi var, bu belli. Fakat bizim kullandığımız alfabede ayrılmamış. Arapça’da da bunların ikisi iki ayrı harf.

Bizim se olarak gördüğümüz bir harf, Arapça'da, Arapça'dan gelme bir kelimenin içinde ya *sin* olur, ya *peltek se* olur, ya da *sad* olur. Yine bizim z olarak gördüğümüz harf; Arapça'da ya *zel* olur, ya *zâ* olur, ya *zı* olur; ya da *dad* olur. O da bazen *kaza* kelimesinde olduğu gibi, z oluyor; bazan da *kadı* kelimesinde olduğu gibi d oluyor.

H harfi de bazen noktasız, cime benzeyen *ha* olur, bazen hırıltılı *hı* olur. Meselâ *hallâk* dersek, berber mânâsına gelir. Ama *hı* ile *Hallâk* dersek; o da yerde gökte varlıkları çok yaratan Cenâb-ı Hak, yaratıcı demek olur. Bu *hı* harfini çıkartmayı beceremezse, yanlış bir kelime telaffuz etmiş olur insan. Sonra meselâ *Hâlik* derse, yaratan demek; *hâlik* derse, ince he ile, iki gözlü he ile, *helâk* olan demek olur. Böylece tamâmen farklı mânâlar çıkabilir.

Onun için, kelimelerin Arapça'da hangi harflerle yazıldığını bilen, Türk edebiyatını iyi biliyor demektir, Türkçe'yi iyi kullanıyor demektir. Ötekiler hatalı konuşmalar yapar. Sonuçta bazen, komik durumlar da ortaya çıkabilir.

Şimdi burada Allah-u Teâlâ Hazretleri: (*Yâ eyyühe'n-nâsü*) "Ey insanlar, (*külû*) yeyiniz, (*mimmâ fi'l-ardi*) o şeylerden ki, yeryüzündedir." *Min*, den takısıdır. *Mâ*, şey demek. Yâni, "Yeryüzündeki şeylerden yeyiniz!" Cenâb-ı Hak yeryüzüne yağmur yağdırıyor, bitki bitiriyor. Bu bitkilerin çoğu insanların ve canlıların yaşamında kullanılıyor, yeniliyor. Siz bunları yeyiniz!

(*Halâlen*) “Helâl olarak, (*tayyiben*) temiz olarak.” Yâni, bu yenilen şeylerin sıfatlarını, Allah-u Teâlâ Hazretleri beyan ediyor. İnsanlar yesinler Allah’ın yarattıklarını ama, helâl olanları yesinler! Yâni, haramı yemesinler.

Cenâb-ı Hak, niçin bazı şeyleri haram kılmıştır?.. Bu çok önemli tabii. Neden Hak Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri bazı şeyleri haram kılmıştır?.. Meselâ, içkiyi haram kılmış Allah-u Teâlâ Hazretleri. *Haram*, şiddetle yasak demek, yapılmaması gerekiyor demek. Niye haram kılmış?.. Ortada... Doktorlar da biliyor, polisler de biliyor, askerler de biliyor, öğretmenler de biliyor, herkes biliyor ki, içki vücuda zararlı... Zararlı olduğu için, tehlikeli olduğundan, İslâm onu yasaklamış.

Daha başka neyi yasaklamış?.. Meselâ, hırsızlığı yasaklamış, adam öldürmeyi yasaklamış... İyi ki yasaklamış. Bir de müsaade etseydi... Meselâ, eski Yunanlılarda, İspartalılarda... O İsparta dediğimiz, Türkiye’deki göller bölgesindeki İsparta değil, Makedonya tarafındaki İsparta... Orada birisi hırsızlık yapar da, çaktırmadan, anlaşılmadan bu işi becerirse, “Aferin!” denilirmiş. Yakalanırsa, yakalandı filân diye ayıp sayılırmış. Öteki türlü ayıp sayılmazmış. Yani, toplumların ahlâk görüşleri farklı oluyor. İslâm, haram demiş, “Hayır, olmaz böyle bir şey!” demiş.

Başkasının hakkını yemek haram; yetimin malını, dulun malını yemek haram... Gayet güzel!.. Haksız yere, alın teri dökmeden

bedavadan, başkasının sırtından geçinmek haram... Ondan dolayı, faiz haram... Birisinin emeği var, ötekisinin sadece parası var; o paradan dolayı zahmetsiz, risksiz para kazanıyor. Ticaret olsa, kâr zarar imkânı ve ihtimali olduğundan ortaklık olur. Emek ve sermaye ortaklığı câiz İslâm'da... Ama sermayenin olduğu yerden oturup da, işçiyi çalıştırıp da, berikisinin ötekisini sömürmesini, bedavadan almasını, alın teri dökmeden almasını, herhangi bir tehlikeye, riske girmeden kazanmasını uygun görmemiş.

Zinâ haram... Nesli korumak için, aileyi korumak için, kadınları korumak için, ahlâkı korumak için çok güzel!.. Daha başka İslâm neleri haram kıldıysa, hepsi güzel!.. Yenilecek şeyler de insana zararlı, vücuda zararlı, akla zararlı ise, o zaman haram oluyor.

(*Tayyiben*) Bir helâl olacak, bir de tayyib olacak. Yâni iyi olacak, hoş olacak, pis, kötü olmayacak. Yenilecek şeylerin bir kısmı, haddizatında, mâhiyeti itibariyle pistir. Yâni pis maddeden oluşmuştur. Onun için, onun yenmesi sağlığa da zararlı olduğundan, pis olduğundan, İslâm onu yasaklamıştır. Yenilmesi uygun olmaz.

Bazen de haddi zatında pis olmasa bile, şeriat nokta-i nazarından necistir. Tertemiz usüllerle hazırlansa bile, yine pis saymıştır İslâm. Meselâ alkol öyledir, içki öyledir. Necistir, insanın üstüne damlasa, yıkamak lâzım gelir. Meselâ, arabadan şarap fıçısı düşse, yola saçılrsa, suları üstüne sıçrarsa, o elbiseyi yıkamak lâzım!..

Çünkü pistir, necistir, istediği kadar sıhhî usüllerle yapılmış olsun, şeriat bakımından pis olmuş oluyor.

Evet, Allah insanların yeryüzünde kendisinin rızık olarak yarattığı şeyleri yemesine müsaade ediyor ama, helâl olsun, haram olmasın ve tayyib olsun, temiz olsun, pis olmasın; ne kadar güzel!.. Helâl olması çok önemli... Şimdi sen gidip de, başkasının bahçesinden kıpkırmızı güzel elmayı alırsan, haram olur. Çünkü onun malıdır, onun emeğidir; senin onu koparmağa hakkın yok... Sonunda o gidecek, bakacak: Tarlasında mahsûl yok, çalınmış... Üzülür.

Bizim köyde, zavallı köylü akşama kadar elleri donarak zeytini topluyor, çuvallara dolduruyor, kenara koyuyor. Sabahleyin traktör geçerken, buradan şu kadar çuval toplanmış zeytini alacak; fabrikaya götürecektir, tartacak, satacak, parasını alacak. Bir senelik emeği zavallınının... Hırsız geliyor geceleyin, çuvalları alıp gidiyor.

Bizim oralarda alışkın değil millet. Yâni hırsızlık yok, kapılara kilit vurulmaz, çuvallar dışarıda durur. Açık göz geliyor, çuvalları alıyor, götürüp satıyor. Bir çuval artık ne kadar paraysa... Ciğeri parçalanıyor, yüreği parçalanıyor adamcağızın... Zâten fakir köylü, mahsulü de çalınmış oluyor.

Yâni hırsızlama olduğundan, çalma olduğundan temiz de olsa, elma güzel de olsa haram oluyor.

b. Şeytanın Adımları

Cenâb-ı Hak, “Pis olan şeyleri yemeyin!” diyor. “Helâllerden yeyin, hoş olan şeylerden yeyin!” diyor. Bir de,

وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ
إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

(البقرة: ١٦٨)

(*Ve lâ tettebiù hutuvâti's-şeytân*) “Şeytanın hatvelerine, adımlarına ayak uydurup, peşinden gitmeyin!” (*Innehû leküm adüvvün mübîn*) [Muhakkak ki o sizin apaçık düşmanınızdır.] buyuruyor.

Şimdi bunun açıklamasını yapacağım ama, bu arada bir hadis- i şerifi nakletmek istiyorum *Sahîh-i Müslim*'den. Allah'ı Teâlâ Hazretleri buyurmuş ki:¹

يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى إِنَّ كُلَّ مَالٍ مَنَحْتُهُ عِبَادِي فَهُوَ
لَهُمْ حَلَالٌ وَإِنِّي خَلَقْتُ عِبَادِي حُنَفَاءَ فَجَاءَتْهُمْ
الشَّيَاطِينُ فَاجْتَالَتْهُمْ عَنْ دِينِهِمْ
وَحَرَّمْتُ عَلَيْهِمْ مَا أَحَلَلْتُ لَهُمْ

(م. حم. طس. عن عياض بن حمار)

(*Yekülü'llähuteâlâ:Inneküllemâlinmenahtühü ibadî fehüve lehüm halâlün*) “Benim kullarıma verdiğim her mal –koyun olsun, deve olsun, diğer şeyler– helâldir. (*Ve innî halaktü ibâdî hunefâe*) Ben kullarımı hakka itaatli, haram yemeyen, hayra meyilli, hanif kimseler olarak yarattım. (*Fecâethümü's-şeyâtînü*) Şeytanlar onlara geldiler, (*fe'ctâlethüm an dinîhim*) dinlerinden kandırıp çevirdiler. (*Ve harramet aleyhim mâ ahleltü lehüm*) Benim onlara helal kıldığım şeyleri, onlar haramlaştırdılar.”

(*Ve lâ tettebiù hutuvâti's-şeytân*) “Şeytanın peşine takılıp ona itaat etmeyin, onun izinden gitmeyin! Onun adımlarına adımlarınızı uydurmayın! Onun izine basa basa gitmeyin!” diye buyuruyor. Şeytanlar demek ki, kandırmışlar insanları. Onlara kanmamalarını Cenâb-ı Hak Teâlâ emrediyor.

¹ Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2197, *Cennet* 51/16, no:2865; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.162, no:17519; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.422, no:653; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.145, no:1079; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVII, s.358, no:987; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.206, no:2933; Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*, c.XI, s.120, no:20088; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.26, no:8070; Begavî, *Şerhü's- Sünehi*, c.VII, s.320; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.19, no:3491; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.VIII, s.364, no:3261; Hatîb-i Bağdâdî, *Târihi Bağdad*, c.VIII, s.457, no:4571; İbn-i Asâkir, *Târihi Dimâşk*, c.LIV, s.186; İyâd ibn-i Humâr RA'dan.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.178, no:4483; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.760; no:11306; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.VII, s.472, no:6703.

Şimdi okuyoruz, başka ayet-i kerimelerde de ileride gelecek. Araplar kendi kendilerine bazı hayvanları, helâl hayvanları haramlaştırmışlar. Meselâ: *Bahîra* ismini verdikleri, *vasîle* ismini verdikleri, *sâibe* ismini verdikleri bazı hayvanları, bunları yemek haramdır demişler kendi aralarında... Cahiliye devrinin adeti.

Bakıyoruz lügata, *bahîra* ne demek; üç defa peş peşe veya şu kadar defa peş peşe dişi yavru doğuran deve demekmiş. Onlar her deveye, her nesline, her kuşağına ayrı isimler veriyorlar. Kendi dillerinin kuralları, mantıkları böyle...

Peş peşe hep dişi doğurmuşsa, “Aferin bu hayvana!” deyip salıveriyorlar. Yük yüklemiyorlar, sütünü sağmıyorlar, hayvan dokunulmazlık kazanıyor. Bunun etini yemek haram diyorlar. Niye haram olsun?.. İnsanlar için Allah-u Teâlâ Hazretleri helâl kılmış, deve eti helâl... Ama, böyle bir adeti kim çıkarmışsa, haramdır diye etini yemiyorlar.

Sonra aynı şekilde *sâibe*; on defa peş peşe yavru veren hayvan demek... *Vasîle*; peş peşe yine bu kadar yavru doğuran, kendi yavrusunun yavrusu olan hayvan. Onun da etini yememişler. Onu yasaklamışlar, bunu yasaklamışlar. Sonra, “Erkekler şuraları yiyebilir, kadınlar şuraları yiyebilir. Erkeklerin yediği şu kısımları, kadınlar yiyemez.” gibi bir takım saçma sapan kurallar koymuşlar. Onlar kastedilmiş olabilir.

Bu ayeti kerimede de, (*Ve lâ tettebiù hutuvâti'ş-şeytàn*) buyruluyor. *Hatve*, adım atmak demek. *Hutve* de, atılan adım demek. *Hutuvât* da, hutveler demek, yani adımlar mânâsına geliyor. “Şeytanın adımlarına tabi olmayın!”dan maksad da, “Şeytanın peşinden gitmeyin!” demek.

Şimdi bu şeytan, bir de insanları doğrudan doğruya çok büyük günah işletmeye kandıramazsa, kademe kademe kandırıyor. Kademeler mânâsına da gelebilir. Bu hususta da bir hadis-i şerif okuyacağım:²

أَتَى عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مَسْعُودٍ بِضِرْعٍ وَمِلْحٍ فَجَعَلَ
يَأْكُلُ فَأَعْتَزَلَ رَجُلٌ مِنَ الْقَوْمِ فَقَالَ ابْنُ مَسْعُودٍ
نَاوِلُوا صَاحِبَكُمْ فَقَالَ لَا أُرِيدُهُ فَقَالَ
أَصَائِمٌ أَنْتَ قَالَ لَا قَالَ فَمَا شَأْنُكَ قَالَ
حَرَّمْتُ أَنْ أَكُلَ ضِرْعًا أَبَدًا فَقَالَ ابْنُ
مَسْعُودٍ هَذَا مِنْ خُطُواتِ الشَّيْطَانِ

(ك.طب.ق. عن مسروق)

² Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.343, no:3223; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IX, s.184, no:8908; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.354, no:14859; İbn-i Ebî Hâtim, *Tefsir*, c.I, s.422, no:1506; Mesruk Rh.A'ten.

(Ütiye abdu'llàhi'bni mes'ude bi-dır'in ve milhin) “Abdullah ibn-i Mes'ud RA Hazretleri'ne tuz ve deve memesi yağı getirilmiş.” Ben tabii, bu kasaplık hayvanların parçalarının isimlerini filân bilemem ama, lügata baktım, kelime o mânâyâ geliyor. Buradaki arkadaşlarıma da sordum:

“—Bu hayvanların meme yağı yeniliyor mu Türkiye'de?” diye.

“—Yenilir. Kuyruk yağından daha yumuşak olur. Ama eritirler, yemeklere katarlar.” dediler.

Tabii, Arabistan mahrumiyet bölgesi, hayvanın hiç bir yerini ziyan etmemeye çalışırlar. Abdullah ibn-i Mes'ud da, Kur'an-ı Kerim'i çok iyi bilen, fıkıhı çok iyi bilen bir sahabi, *radiya'llàhu anh...* Allah şefaatine erdirdin... Ona ikram olarak getirilmiş. Yağ ama, devenin meme yağı... Tuz getirilmiş. (*Feceale ye'külü*) “Yemeğe başlamış.” Karnı aç, yağına ekmeği batırmış, yemeğe başlamış. Afiyet olsun, ikram edenden Allah razı olsun... Yiyenden Allah razı olsun...

O zaman, adamın birisi kalkmış oradan ve gitmeğe girişmiş. Abdullah ibn-i Mes'ud da demiş ki: (*Nâvelû sâhibüküm*) “Yetişin, arkadaşınızı, durdurun!” Yâni o da yesin istemiş, ona da ikram etmek istemiş. O adam da demiş ki: (*Lâ ürîdühû*) “Ben bu yiyeceği yemek istemiyorum!” demiş.

Bunun üzerine, Abdullah ibn-i Mes'ud sormuş: (*E sâimün ente?*) “Sen oruçlu musun, niye yemek istemiyorsun?.. Allah'ın gıdası gelmiş, ye!” demiş. (*Kâle: Lâ!*) Adam, “Hayır!

Oruçlu değilim” demiş. (Kàle: Femâ şe'nüke?)
“O zaman derdin ne, ne sebeple yemiyorsun, sebep ne, işin mâhiyeti ne?” diye sormuş.
(Kàle: Harramtü en âküle dır'an ebedâ)
“Ben ömür boyu deve memesi yağı yememeği kararlaştırdım, kendime bunu haram kıldım.” demiş.

(Kàle: Hâzâ min hutuvâti'ş-şeytân) O zaman Abdullah ibn-i Mes'ûd RA: “Bu şeytanın kademe kademe insanı aldatmasıdır.” demiş.

Şeytan böyle yasak olmayan şeye bir yasak koyar, daha sonra bir yasak daha koyar, bir yasak daha koyar. Onu yeme, bunu yeme en sonunda ne yapar? Çıldırır. Herkes sofraya oturur. Onlar yemeği yerken o bunu yemez, onu yemez...

Ben arkadaşlardan duydum Almanya'da, salamura zeytin yemiyor birileri... Bilmem çok takvâli bir şeyler imişler.

“—Niye yemiyorsun salamura zeytini?.. Zeytin mübarek bir ağaç, meyvası da makbul. Salamura da, tuzlu suyun içine zeytin konularak yapılıyor.”

Niye yemiyorlarmış?..

“—Belki salamura suyunun içine ya bir böcek, ya bir hayvan düştüyse...”

Be mübarek, Allah akıl versin!.. O zaman su da içme! Kuyunun içine belki bir şey düşmüştür, havuzun içine belki bir şey düşmüştür!.. Musluğun içinde belki bir şey vardır?.. Böyle ihtimal üzerine yememek olur mu?.. Bu da şeytanın bir hutvesi...

Birilerini duyduk, beyaz peynir yemiyorlarmış. Neden yemiyorlarmış?.. Çünkü, beyaz peynirin mayasında şüpheler varmış... Tabii, olabilir. Haram bir madde katıldıysa, belki yenmez diye, bilen alim kimselere sorduk. Onlar dediler ki:

“—Peygamber SAS Efendimiz’e Şam tarafından bir miktar beyaz peynir getirildi. Yemeğe başladı Peygamber Efendimiz... Birileri de, ‘Yâ Rasûlallah, onun mayası şöyledir, böyledir.’ dediler. Peygamber Efendimiz yine yemeğe devam etti.”

Çünkü, o madde maya değildir. Maya o maddeyi oluşturuyor, maddenin tabiatı tegayyür ettiği zaman, mahzur kalmıyor. Onun için yemeğe devam etmiş. Demek ki yenilebilir.

Anlaşıyor ki, salamura zeytin de yenilir, ama yemeyenler çıkıyor. Beyaz peynir de yenilir, ama yemeyenler çıkıyor. Salıversen insanları, Allah’tan korkuyoruz, ibadet ediyoruz diye, sonunda her şeyi haram ederler.

Hattâ ne demiş sahabeden bazıları:

“—Benebediyyen geceleri uyku uyumayacağım, hep ibadet edeceğim!” demiş. Halbuki,

وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا

(النبا: ١٠-٩)

(*Ve cealnâ nevmeküm sübâtâ. Ve cealne’l-leyle libâsâ.*) [Uygunuzu dinlenme vakti kıldık. Geceyi bir örtü yaptık.]

(Nebe', 78/9-10) buyuruyor Allah-u Teâlâ Hazretleri. Geceyi istirahat vakti olarak halk etmiş Cenâb-ı Hak, insanlar istirahat ediyor. Sen niye uyumayacaksın?..

“—E ibadet edeceğim, günahım çok!..”

Geceleyin kalkarsın, teheccüd namazı kıalarsın ama, Peygamber Efendimiz nasıl yapmışsa, sen de öyle yap; gece uyumuşsa, sen de uyu!.. Hiç uyumamağa çalışmak, aşırılık...

Birisi de demiş ki:

“—Ben kadınlarla evlenmeyeceğim!” Niye?..

“—İşte kadın olursa, çoluk çocuk olursa, insan kulluğunu, ibadetini tam yapamaz.”

Peygamber Efendimiz hem evlenmiş, hem çoluk çocuk sahibi olmuş, hem peygamberliğini yapmış. Sen niye sünnete aykırı yol çıkartıyorsun?.. Nikâhlanmak, evlenmek Peygamber Efendimiz'in sünneti... Hiç kimse evlenmezse, insan nesli, elli yılda, yüz yılda yeryüzünden kesilir. Hiç kimse evlenmezse, onların çocukları olmazsa, en sonuncusu da öldükten sonra, yeryüzünde insan kalmaz. Mantıklı değil, yapılmak istenen şey yanlış... Tabii, onu da şiddetle yasaklamış Peygamber Efendimiz. Hem de şiddetle... En çok kızdığı olaylardan birisi...

Birisi de:

“—Ben kendimi hadım edeceğim, işte bütün belâlar buradan geliyor.” demiş.

Olmaz, o da doğru değil. Cenâb-ı Hak insanları eş eş olarak yaratmış. Hanımefendiler, beyefendiler var; damat beyler, gelin hanımlar var, düğün var, dernek var; nesiller devam ediyor. Allah'ın kanunu böyle... Kuzular böyle, kuşlar böyle, koyunlar böyle, bütün mahlûkatın nesillerinin gelişmesi böyle.

Bu misâllerden şunu anlatmak istiyorum: İnsanlar kendileri şeytana uyarak, eğer yeni kurallar koyuyorlarsa, Allah'ın helâl kıldığı şeyi haramlaştırmak, daireyi daraltmak istiyorlarsa; bu şeytanın kademe kademe insanı kandırmasıdır. En sonunda da bazıları diyecek ki:

“—Eh be, biz bu kadar sıkıntıya gelemeyiz!”

Bu sefer onlar da Allah'a bir başka türlü isyan edecekler.

Şeytanın kandırması tahakkuk etmiş olacak.

Onun için, aziz ve muhterem kardeşlerim, her şeyimizi sünnet-i seniyyeye uygun şekilde yapacağız. Peygamber Efendimiz nasıl yapmış?.. Çünkü, Peygamber Efendimiz Kur'an'ı en iyi bilen, Allah'ı en iyi bilen, doğru olarak yapılması gereken şeyi en iyi bilen insan. Sünnet-i seniyyesine bakacağız, onun nasıl uygulama yaptığına bakacağız, o yolda yürüyeceğiz: Uyduysa, geceleri belirli saatlerde uyuyacağız. Evlendiyse, biz de çoluk çocuğumuzu evlendireceğiz. Oruç tuttuysa, oruç tut dediği zamanlar oruç tutacağız. En sağlam yol, Peygamber Efendimiz'in sünnetine uygun olarak yürüme yoludur.

O halde demek ki, insanlar şeytanın kademe kademe aldatmalarına, adım adım peşinden gidip takılmayacaklar. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin, yeryüzünde yarattığı rızıkları helâl olarak, tayyib olarak; temiz, iyi olanlarını kemal-i afiyetle yiyecekler, Cenâb-ı Hakk'a şükredekler.

Afrika'da görüyoruz; yağmur yağmıyor, bitki bitmiyor, hayvanlar ölüyor, insanlar ölüyor. Bir şeyin Cenâb-ı Hakk'ın ne kadar büyük bir nimeti olduğunu, yokluğunda insan iyi anlar. Hiç bilmediği, tahmin etmediği şeyin, ne kadar büyük bir nimet olduğunu, elinden kaçırınca anlar.

Meselâ yatıyorsun, uyuyorsun; yatar yatmaz uyuyorsun.

Ondan sonra da sabah namazına kalkıyorsun.

“—E ne oldu?

“—İşte yattım, uyudum, kalktım.”

Ama yatmak, uyumak bir nimet!.. Bazı insanlar var yatıyor; saatlerce yatağın içinde o tarafa, bu tarafa dönüyor, uyuyamıyor. Uyuyamamak bir gerilim meydana getiriyor, hasta oluyor. Sabahleyin sinirli, başı ağrır vaziyette... Demek ki uyumak bir nimetmiş.

İnsanın burnu bir nezle oluyor. Ah... Demek ki nezle olmayan hali, burnunun akmaması hali, dengeli durumu bir nimetmiş. Ciğeri bir bronşit oluyor, öksüre öksüre ciğeri sökülecek gibi oluyor. Demek ki, öksürüksüzlük bir nimetmiş. Yokluğunda anlıyor insan sağlığının kıymetini... Veyahut, var olan bir şeyin kıymetini, o gittiği zaman anlıyor.

Demek ki Cenâb-ı Hakk'ın verdiklerine şükredeceğiz. Helâlinden, hoşundan seçerek, Allah'ın helâl rızıklarını yiyerek, şer'an ve aklen, tabiaten helâl olan, temiz olan şeyleri yiyeceğiz; serbest... Şeytanın aldatmalarına tâbî olup da helâlleri haram sayarak, yanlış hükümler koyarak, dini rayından çıkartmayacağız.

(*Innehû leküm adüvvün*) “Hiç şüphesiz ki o şeytan, siz insanlar için bir düşmandır.” Ama nasıl bir düşman?.. (*Mübîn*) “Kendisini gösteren, belli eden, apaçık bir düşmandır.”

Mübîn, *ebâne-yübînü-ibâneten*; gösteren demek. Şeytan aslında görünmez bir varlık. İnsanın damarlarında dolaşıyor, kandırıyor, kalbine vesvese veriyor, aklını çeliyor ama, görünmüyor. Görünmediği halde, niye *mübîn* diyor Allah-u Teâlâ Hazretleri bu ayet-i kerimede?.. Çünkü akıllı insan, dikkatli insan, basîretli insan, şeytanın böyle kurnazca nasıl aleyhte çalıştığını, insanları nasıl kandırdığını anlar. Onun için, *mübîn* kelimesi ile belirtiyor. Yâni, “Akıllı olan dikkat ederse, gün gibi aşikâr olarak onun düşman olduğunu görür, insanları yanlış yola sürüklediğini anlar.” demek.

Burada *mübîn* kelimesinin kullanılması ilginç... Demek ki, şeytanın düşman olduğunu görebilmemiz lâzım! Göremiyorsak, o zaman kusur bizde, bizim gözümüzde, basiretimizde... Basireti bağlanmış ki adamın, şeytanın düşman olduğunu göremiyor, şeytana kul oluyor.

Şeytanın emrini tutuyor, şeytanın kandırmalarına kanıyor. Demek ki kör, mânevî bakımdan kör...

Evet, dünya gözü görüyor. Fıldır fıldır dönüyor gözü dört bir tarafa... Açık göz de diyoruz hatta bazısına. Ama şeytanın düşman olduğunu göremiyorsa, demek ki mânevî bakımdan kör.

c. Şeytan Sadece Kötülüğü Emreder

إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا
عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

(البقرة : ١٦٩)

(*Innemâ ye'mürüküm bi's-sûi ve'l-fahşâi ve en tekülû ale'llâhi mâ lâ ta'lemûn.*) (Bakara, 2/169)

Innemâ; tahsis edatıdır, bir şeye hudut çizmek için gelir. “Başka bir şey için değil, sadece şunun için...” mânâsına bir kelime bu.

(*Innemâ ye'mürüküm bi's-sûi*) “Şeytan size sadece kötülüğü emreder.” Yani başka bir şey yapmaz. İşi iyilik değildir, sadece kötülüktür. *Emera-ye'müru* fiili *bi* harf-i cerriyle, *bi* edatıyla kullanılıyor. Yâni (*ye'mürükümü's-sûe*) denmiyor, (*ye'mürüküm bi's-sûi*) deniyor. Tam tercüme edecek olursak, “Size kötülükle emreder. Yâni, kötülükle hareket etmenizi tavsiye eder.” buyruluyor.

Bi, ile mânâsına geliyor ama, burada fiilin bu edatla kullanıldığını bileceğiz, tercümeyle öyle dolaştırmayacağız. “Şeytan size sadece ve sadece kötülüğü emreder, iyi bir şey öğretmez. Sizi Allah’ın rızasından ayırmaya çalışır.”

(*Ve’l-fahşâi*) “Kötülüğü emreder; bir de fuhşiyatı emreder.” *Fahşâ* kelimesi *ehhaş* kelimesinin müennesidir Arapça’da. Yani kötü şey, habîse olan, pis olan şey demek. Ama kötünün de derece itibarıyla daha şiddetlisi mânâsına gelir *fahşâ* kelimesi.

Bunu çeşitli özel anlamlarda da kullanıldığı var. Meselâ, zinâ manasına da kullanılır *fahşâ* kelimesi. Sonra isyanlar, maâsî, günahlar mânâsına; söz olarak, icraat olarak kötü olan şeylere de kullanılır. Günahlar mânâsına da kullanılır. Cimrilik mânâsına da gelir bazı yerlerde.

İbn-i Abbas RA şöyle izah eylemiş:

[Kurtubî, *Tefsir*, c.II, s.210, Bakara 2/69.]

السُّوءُ مَا لَا حَدَّ فِيهِ وَالْفَحْشَاءُ مَا فِيهِ حَدٌّ

(*Es-sûü mâ lâ hadde fîhî*) “Sû”, işlendiği zaman şeriatın ağır cezâ vermediği kötü şeylerdir. (*Ve’lfahşâü mâ fîhi haddün.*) *Fahşâ* da, şeriatın bir şer’î had uyguladığı daha şiddetli suça derler.” Meselâ; adam sarhoş geziyorsa, o zaman meydanda şu kadar deynek vurulacak kendisine. Veyahut namuslu bir kadına iftirada bulunmuşsa, şu kadar vurulacak... Hà, demek ki bu *fahşâ*.

“Şer’î had uygulanan, şiddetli kötülüğe *fahşâ* denir. Şer’î had uygulanmayan kötülüğe *sû*’ denir.” diye, şiddet bakımından farklı olduğunu İbn-i Abbas RAböyle açıklamış. Şeytan işte böyle, insana hem böyle hafif kötülükleri emreder; hem de böyle iyice Allah’ın sevmediği, cezayı gerektiren, hadd-i şer’î uygulamayı gerektiren işleri yaptırtır. Böylece insanı günaha sokar. Sadece bu işi yapar.

(*Ve en tekülû ale’llâhi mâ lâ ta’lemûn*) “Ve Allah’a bilmediğiniz şeyleri söylemenizi emreder şeytan.”

“—Allah’a bilmediğiniz şeyleri söylemek ne demek?”

Allah hakkında, veya Allah’a isnad ederek; Allah şöyledir, böyledir gibi akidenin kabul etmeyeceği şeyler söyler. İslâm inancında Allah’ın sıfatları, kelim kitaplarında belirtilmiştir. Ona uymayan abuk sabuk sıfatlar isnad ederek; put yapar, “İşte sizin tanrınız budur, buna tapın!” der.

“—Bu elle yapılmış bir şey, buna tapınılır mı?”

“—İşte bu Allah’a şefaathinizdir!” der, şöyledir der, böyledir der. Terbiyesizin, edepsizin, şeytanın birisi çıkıp, böyle kandıracak bir şey söyler. Bu mânâya...

Veyahut Allah namına, Allah adına:

“—Allah bunu haram kılmıştır, bunu yapmak günahdır. Bunu yapmayın! Şöyle olmayacak, böyle olmayacak!” diye dinî bakımdan ahkâm ortaya koyar.

Bu da Allah'a yalan isnad etmektir. Allah'ın söylemediği şeyleri, Allah söyledi diye ortaya koymaktır. Bu ikisi de tabii son derece kötü şeylerdir. İkisi de insana çok zararlar verir.

Şeytan insanları kandırır. Kötü işleri yaptırır ve bazı yalan yanlış şeyleri de, "İşte bunu yaparsanız, Allah size çok mükafat verir." falan diye, o şekilde kandırır.

Bakıyorsunuz dünya üzerindeki insanlara, onların dînî inançlarına ve uygulamalarına, maalesef, hakîkaten neler yapıyorlar. Televizyonda ben geçen gün de seyrettim. Burada eski bir adada, ilkel bir adada, buranın ahalisinin dînî merasimlerini çekmişler. Ben de televizyonda seyrettim. Abuk sabuk şeyler! Tütsüler, otlar, hayvanın ayağını bağlayıp şöyle yapmak, böyle yapmak filân... Baktım, iğrendim yâni.

Şeytan böyle bir takım şeyleri dînî merasim diye ortaya çıkarttırıp, insanlara da onları icrâ ettirip kandırtır; Allah'ın kahrına gazabına uğratır."

Allah-u Teâlâ Hazretleri, şeytanın peşinden gitmemeyi bu ayet-i kerimelerde bize emrediyor. Şeytanın bizim için gerçek bir düşman olduğunu, basiretgözüyle görülebilecek âşikâr bir düşman olduğunu belirtiyor. Ve onun daima kötü şeyler emrettiğini ve bilmediğimiz, aklımızın ermediği, hakkımız ve salâhiyetimiz olmayan konularda ileri geri konuşmaya bizi sevk ettiğini bildiriyor. "Sakın öyle şeyler yapmayın!" diye bildirmiş oluyor, bu ayet-i kerimelerde.

Ondan sonraki iki ayet-i kerime de birbirleriyle ilgili.

d. Atalarının Yolunun Yanlışığı

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوْ لَوْ كَانَ
أَبَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ

(البقرة : ١٧٠)

(*Ve izâ kîle lehümü'ttebiù mâ enzela'llàhu kâlû bel nettebiu mâ elfeynâ aleyhi âbâenâ e velev kâne abâehüm lâ ya'kîlûne şey'en ve lâ yehtedûn.*) (Bakara, 2/170)

170. ayet-i kerime bu. Bunu açıklayalım! Bundan sonraki ayet- i kerimeyi de okuruz, ondan sonra sohbetimizi tamamlarız:

(*Ve izâ kîle lehüm*) “Bu şeytana uyan müşriklere, kâfirlere denildiğı zaman, (*ittebiù mâ enzela'llàh*) ‘Allah’ın size indirdiğı Kur’an ayetlerine, dinin ahkâmına ittibâ ediniz!’ diye tavsiye buyrulduğı zaman, onlar dine çağırıldığı zaman, (*kâlû*) derler ki: (*Bel nettebiu mâ elfeynâ aleyhi âbâenâ*) ‘Hayır öyle yapmayız, senin dediğini yapmayız! Bil’akis biz babalarımız ne yapıyorsa öyle yaparız.’ derler.”

Müşriklere, İslâm'a gelme teklif edildiği zaman onlar öyle demişler: “Hayır, biz babalarımızın, atalarımızın dinini senin sözün üzerine terk etmeyiz!” demişler, bâtılda ısrar etmişler. Onun için, müşrikler hakkında inmiştir deniliyor.

Bir de, “Yahudiler hakkında inmiştir.” deniliyor. Onlara, “Bakın müslüman olun! Mûsâ'yı gönderen Allah, Benî İsrâil peygamberlerini gönderen Allah, ahir zaman peygamberi Muhammed-i Mustafa'yı göndermiştir; ona tâbî olun!” dedikleri zaman; Peygamber Efendimiz dediği zaman ve Peygamber Efendimiz'in ashabı söylediği zaman, nasihat ettiği zaman, onları İslâm'a çağırdığı zaman, onlar ne demişler?

“—Hayır, biz öyle yapmayız. (*Bel nettebiu mâ elfeyna aleyhi abâenâ*) Bil'akis babalarımızın yoluna ittibâ ederiz. Yâni, biz dünyaya gözümüzü açtığımız, kendimizi bildiğimiz zaman, babalarımızı hangi hal üzere bulduysak, ne yapıyor görmüşsek, hangi ibadeti yapıyor görmüşsek, işte biz ona tâbîyiz. Babalarımızın yolundan, örfünden, adetinden, dininden ayrılmayız!” dediler.

Hem yahudiler demiş bunu, hem de müşrikler dediler. Eski peygamberlere de dediler. Ne zaman bir kavme peygamber geldiyse, o kavim eski, bâtıl inancını uygulamakta ısrar etti. “Senin sözüne kanarak, biz dedelerimizin yolunu bırakmayız!” dediler. Taassub gösterdiler, eskiye bağlılık gösterdiler. Yâni bir bakıma geriye saplandılar, gericilik yaptılar.

Ama iman ileridir, doğruyu tavsiye ediyor. Doğruya uyum sağlayamadılar kendileri. Bunlar hakkında Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki:

(*E velev kâne âbâehüm la ya'kılûne şey'en ve lâ yehtedûn.*) “Bunlar bunu söylüyor ama, eğer babaları, dedeleri akledemeyen, doğru düşünemeyen veya doğru yolda yürümeyip sapmış olan, hidayet üzerinde olmayan kimseler olsa da mı, bu ısrarlarında devam edecekler?” diye, soru tarzında onların yaptığının yanlış olduğunu beyan buyuruyor Allah-u Teâlâ Hazretleri.

Yani denmiş oluyor ki: “Siz babalarınıza tabi oluyoruz diyorsunuz ama, bakın babalarınız doğruyu bulamamışlar, doğruyu yapamamışlar.” Taşları yontmuşlar, heykeller yapmışlar karşısında tapınıyorlar. Yalan yanlış inançlar ortaya koymuşlar, “Şu hayvanın eti yenmez, bu hayvanın eti yenmez!” gibi – geçmiş ayetlerden misaller alacak olursak– kendi kendilerine yasaklar çıkartmışlar. Halbuki yenilebilir. İnsanoğlu ihtiyacı oldu mu yenir, ne diye yenmesin. Şu deve yenilirken, bu deve niye yenilmesin. Kendilerinin uydurdukları şeyler.

“Babaları doğruyu akledememiş olsalar, akledemeyecek kimseler olsalar, hidayet yolunda yürüyemeyecek kimseler olsalar da mı, onlar yine bu inatlarında böyle devam edecekler?” buyruluyor.

Demek ki, insanoğluna yakışan Cenâb-ı Hakk'a itaat etmek, Cenâb-ı Hakk'ın hitabına kulak vermek; eskinin yanlışı, yanlışığını anladığı zaman, eskiyi, yanlışı bırakmaktır. Geriye dönük, kör taassub göstermemektir.

Gelen yeninin, doğrunun doğruluğunu anlayıp, ona tâbî olmak lâzım! Babalarının yolunda inatla, keçi gibi inat edip yürümek lazım! Yürürlerse tabii, o zaman kâfir kalmış olurlar, müşrik kalmış olurlar. Yanlış yolda, dalâlette kalmış olurlar, karanlıkta kalmış olurlar, yanlış yolda giderler. Yanlış yolun sonu da, felâkettir. Hem dünyada, hem ahirette hüsrana uğrar.

e. Peygamberi Dinlemeyenlerin Misâli

وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الذِّبِّ يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ
إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً صُمُّ بَكُمْ عُمَىٰ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ

(البقرة : ١٧١)

(*Ve meselü'llezîne keferû kemeseli'llezî yen'iku bimâ lâ yesmeu illâ duâen ve nidâen, summün bükmün umyün fehüm lâ ya'kılûn.*)
(Bakara, 2/171)

Allah-u Teâlâ Hazretleri peygamber göndermiş, Arab'ın, Acem'in efsahı, yâni en fesâhatli konuşanı. Ayet-i kerimeleri indirmiş ki, her ayet-i kerime bir mûcize, bir mucize-i bâhire, bir gerçeği anlatıyor. En mantıklı şeyleri ileri sürüyor, en doğru sözleri ifade ediyor... Kâfirler yine inat ediyorlar, yanlışları bırakmıyorlar. Onların misâli neye benzer?

(*Ve meselü'llezîne keferû kemeseli'llezî*)
“Kâfir olanların, küfürde ısrar edenlerin, kâfir kalanların durumu o kimseye benzer ki... (*Yen'iku bimâ lâ yesmeu*) İştirmeyen kimseye bağırان çobana benzer. (*Illâ duâen*) Ancak çağırma, (*ve nidâen*) seslenme olarak duyan koyunların durumuna benzer. (*Summün*) Sağırdırlar, sözleri duymazlar. (*Bükmün*) Dilsizdirler, hakkı söylemezler. (*Umyün*) A'mâdırlar, yâni kördürler, görmezler. (*Fehüm lâ ya'kılûn*) Ve gerçekleri doğruca düşünüp de, akledip de hakîkate teslim olmazlar.”

Neaka; çobanın sürüye seslenmesi, bağırıp, çağırması mânâsına geliyor. Kışalamak, kovalamak, bağırma filân mânâsına geliyor. O zaman benzetmede bağırان çoban, seslenen çoban, sürüye bir şeyler yaptırmaya çalışan çoban Peygamber Efendimiz... İnsanları iyi yöne sevk etmek istiyor, gerçeğe götürmek istiyor. Sesleniyor ama; (*bimâ lâ yesmeu*) karşısındaki koyunlar işitmiyorlar, anlamıyorlar; (*illâ duâen ve nidâen*) ancak bir bağırıtı, çağırıtı, bir seslenme duyuyorlar. Söylenen sözlerin mâhiyetini anlamıyorlar, koyun gibi, ancak bağırıtı duyuyorlar. Çobanın muradını, merâmını anlamayan sürüler gibidir, hayvanlar gibidir, develer veya koyunlar gibidir.

Bir rivayete göre de şöyle izah ediliyor: “Bu kâfirler kendilerinin seslerini duyamayan, dualarını duyamayan putlara sesleniyorlar ama, bir faydası yok!”

Ama birinci mânâ daha kuvvetlidir diye müfessirler tercih ediyorlar ilk mânâyı. Yâni, bu dâvete icabet etmeyen, İslâm'a girmeyen kişiler, hayvanlara benzerler. Çobanlarınınuradını anlamayan, ona itaat etmeyen sürülere, hayvanlara benzetilmiş oluyorlar.

Zâten arkasından da *summün* buyuruyor; *esam* kelimesinin çoğuludur, sağır demek. *Bükmün*, *ebkem* kelimesinin çoğuludur; dilsiz demek. *Umyun* kelimesi, *a'ma* kelimesinin çoğuludur; körler demek. "Bu kâfirler, sağırdırlar, dilsizdirler, ködürler ve akletmezler. Artık gerçekleri peygamberler söyledi ama, dinlemediler. Bunların durumu işte böyle." diye, onların hallerini, laf anlamayan sürülere benzetiyor ayet-i kerime...

Allah-u Teâlâ Hazretleri bütün insanlara, bütün Benî Adem'e —hepsi Adem AS'dan kardeşlerimizdir— hepsine akıl versin... Bu akletmeyenler gibi olmasınlar, kâfirler gibi olmasınlar... Gerçekleri görsünler, mantıklı sözlerin doğruluğunu anlasınlar, bilimsel sözlerin doğruluğunu anlasınlar... Yanlışlığı gün gibi âşikâr olan, hatalı işleri yapmayı bıraksınlar... Şeytanın aldatmalarından yakalarını kurtarsınlar... Şeytana değil, kendilerini yaratan Rahman'a itaat etsinler... Şeytanların sözlerine değil, kendilerini cennete çağıran peygamberlerin davetine icabet eylesinler... Bütün isteğimiz bu.

Tabii bu da bize bir vazife yüklüyor, aziz izleyiciler ve dinleyiciler! Biz bu gerçekleri bilen, Kur'an-ı Kerim'i okuyan, bu ayetleri bilen insanlar olarak, bilmeyenlere anlatmalıyız. Anlatmadığımız zaman, bunları okumayanlar bu mânâları bilemezler.

Bir olayı size nakletmek isterim bu sohbetimin sonunda: Müslüman kardeşlerden bir grup, bir topluluk İngiltere'de Pakistan'dan bir lokanta sahibine gitmişler.

“—Bak sen müslümansın, Pakistanlısın, Allah'ın varlığını, birliğini biliyorsun. Allah'a güzel kulluk eyle, iyi işler yap!” filân diye söylemek için lokantasına gitmişler.

O da müşteri ile meşgul oluyor, tabakları getiriyor, götürüyor. Bunlar da yanı sıra, giderken gelirken beraber yürüyorlarmış ve söylüyorlarmış. Bir, üç, beş, kaç sefer bunu yaptılarsa, adam kulak asmıyor.

Fakat, o kulak asmıyor ama, orada çalışan bir İngiliz kız, “Bunlar ne söylüyor, ne teklif ediyor?” diye dinlemiş. Gitmiş İslâm'la ilgili kitapları almış, okumuş. Sonunda İslâm'ın hak din olduğunu anlamış, müslüman olmuş. Lokantadan ayrılmış. Patron da, “Lokantaya niye gelmiyor bu?” diye evine gitmiş. Kapıyı çalmış, bir de bakmış ki, başörtülü bir kız karşısında...

“—Ne bu hal?..” diye sormuş.

“—Ben müslüman oldum. İslâm'ın hak din olduğunu anladım.” demiş.

Onun üzerine, lokanta sahibi de insafa gelmiş, müslüman olduğunu hatırlamış da, ondan sonra iyi müslüman olmağa gayret etmiş.

Sonra daha başka misâller söyleyebiliriz bu konuda... Amerikalı bir profesör vardı, müslüman olmuştu. O Almanya'ya gittiği zaman, arkadaşlarıyla 15 günlük tatile gitmiş. Döneceği sırada da, bir kitapçıya gitmiş, "Yolda okurum, gittiğim zaman okurum!" diye bir yığın kitap almış. O kitapların arasında, rafta bir Kur'an-ı Kerim'in İngilizce tercümesini görmüş, onu da almış.

Ondan sonra Amerika'ya dönmüş. Aldığı kitapları incelerken, Kur'an-ı Kerim'i görmüş. Açmış, okumağa başlamış, ilgisini çekmiş. Okumuş, okumuş, sonunda müslüman olmağa karar vermiş, müslüman olmuş.

İnsanlara Kur'an'ı okutsak, okuma fırsatı sağlasak, okurlarsa, onlar da bu gerçekleri duyacaklar, belki kabul edecekler. Duymadıkları için, belki gelmiyorlar. Bizim onlara duyurma çalışması yapmamız lâzım!..

Bizşimdi burada (Avustralya'da) çalışmalarımız, gezilerimiz sırasında yollarda, motorlu araç sahiplerinin kaldığı, içki vs. olmayan, meyhanesi olmayan otellerde kalıyoruz. Arabasını odasının önüne çekiyor. Odasının içinde gayet güzel yataklar var, yüznumarası var, teşkilatı var... Orada geceleyin kalıyor, dinleniyor, gidiyor. Güzel, iyi bir usül.

Oralarda bakıyorsunuz her şey var; masa var, sandalye var, koltuklar var, lambalar var... Banyo var, duş var, tuvalet var, lavabo, el yıkama yeri var... Mutfak malzemesi var, ayrıca musluklar var. Çay, kahve malzemesi var, su ısıtma cihazı var... Tamam, çekmeceyi çekiyorsunuz, bakıyorsunuz, bir de *Kitâb-ı Mukaddes* var. Nereye gittiyseniz, mutlaka odanızda bir *Kitâb-ı Mukaddes* var. Ya hükümet mecbur ediyor, ya da din teşkilatları güzel çalışıyor, hepsine götürüp veriyorlar. Bir de işte, “Daha fazla bilgi almak istiyorsanız, falanca yere telefon edin!” diyorlar.

Ama sırf din teşkilatlarının çalışmasına kalmış olduğunu sanmıyorum. Öyle olsa, bazı motelciler, “Ben bunu kullanmıyorum, koymayacağım!” diyebilir. Gâlibâ mecburiyet ki, şimdiye kadar kaç tane motelde kaldıysam, hepsinin odasında mutlaka, hem Singapur’da, hem Malezya’da, hem Avustralya’da, hem kaldığım Avrupa ülkelerinde, mutlaka bir İncil görüyorum. Bu nedir diye başına sonuna bakıyorsunuz, derken bir okuma fırsatı geçmiş oluyor elinize...

Ama Suudi Arabistan’a gidiyoruz, hacca umreye gidiyoruz. Müslümanların mukaddes şehirlerinde, kaldığınız otelde, bazan telefon açıyorsunuz, Kur’an-ı Kerim istiyorsunuz, seccade istiyorsunuz; orada bile bulamıyorsunuz. Başka İslâm ülkelerinde, gittiğiniz yerlerde de bulamıyorsunuz.

Bu bizim kusurumuzdur. Demek ki İslâm'ı, Kur'an'ı öğretmek için çalışmalar yapmamız lâzım!.. İslâm'ın hak din olduğunu anlatmamız lâzım!.. İnsanları İslâm'a çağırmamız lâzım!..

Bir şehirden bir şehre gidiyorduk, bir parkta durduk. Çimenlerin üzerinde namazımızı kımlarken, geniş kenarlı şapkalı bir adam geldi, yanımıza oturdu; bizi hristiyanlığa çağırdı. Biz orada namaz kılıyoruz; geldi, bizi hristiyanlığa çağırdı!.. Tabii, biz bu işin cevabını verebilecek insanlarız. Ama çocukları çağırıyorlar, kadınları çağırıyorlar, evlere geliyorlar. Okullarda bu dersler veriliyor... Derken kazanıyorlar, kendi taraflarına çekiyorlar.

O halde biz de, bu İkibin Tevhid Yılı'nda, İkibin yılıyla başlayan 21. Tevhid Yüzyılı'nda ve İkibin yılıyla başlayan Üçüncü Binyıl'da, Allah'ın varlığını, birliğini, İslâm'ın güzelliğini, hak din olduğunu anlatacak çalışmalara hız verelim!.. Siz de elinizden gelen neler olabilir diye düşünün! Bilginizle mi yardımcı olacaksınız, mesleğinizle mi yardımcı olacaksınız, parasal destek mi sağlayacaksınız; sağlayın!..

Bakın Afrika'ya, fakir ülkelere gidiyorlar. Onlara yiyecek, içecek, kullanılmış elbise vs. götürüyorlar. O çocukları alıyorlar. Açlıktan, susuzluktan ölmesin diye, annesi babası severek veriyor. Onları kendi okullarında hristiyan olarak yetiştirip, hayata sevk ediyorlar.

Başkaları böyle çalışıyor. Biz İslâm ülkelerine yardımı dahi götüremiyoruz. Kendi çocuklarımızı bile müslüman olarak, hak yol olan İslâm'a uygun olarak yetiştiremiyoruz. Çocuklar kayboluyor, zâyî oluyor, gâfil, câhil yetişiyor. Onun için, olanca gayreti gösterelim, aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!

Hepinize Allah gayret, kuvvet versin... Sevdiği, razı olduğu güzel çalışmaları yapmayı nasîb etsin... Cennetyle, cemâliyle müşerref eylesin...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

06. 06. 2000 - AVUSTRALYA

[Bütün TEFSİR DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

